

Carl Erik Kühl

JORDENS TYDNING

(1976?)

28-08-2004.

Fra jorden hæver alt værende sig, når det rækker ud i lyset. Mennesket sætter af fra jorden, trodser det jordiske i et spring, drømmer om at kunne flyve.

Jorden giver hvile. De, der hviler i sig selv og derfor ikke trættes, hviler på jorden. Og de, der ikke hviler i sig selv, men kan trættes, hviler på jorden. At hvile på noget, der hviler på jorden, er selv at hvile på jorden. I sidste ende er enhver hvile en hvile på jorden. Det, der falder på jorden, falder ikke længere. Det er det jordiske. Over os stjernerne: det himmelske.

De u-trættelige er altid virkelige, altid aktive. De trættelige er også på jorden, når de hviler sig, men er først aktive, når de har rejst sig fra hvilen. Står vi selv for enden af sletten og ser, da er det værende det fremragende: det, der stikker frem fra jorden. Og det er just, hvad vi kan læse ud af ordet 'eksistens' (latin: ex-sistere). Jo nærmere jorden, jo nærmere ingenting at være. Det, som ikke længere fremstår, er jævnet med jorden. Det er ud-slettet.

Det værende rækker frem fra grunden: det var den *første* tydning af jorden og det jordiske. Men "frem" betød "frem i lyset". Selv i den mørkeste nat forbliver verden en lysning, men mørket træder i lysets sted. Jorden er altså, hvor lysningen begynder - eller ophører. Også lyset kan falde på jorden. Hvis den første tydning stiltiende lod jorden være overflade, har den allerede lovet dybde. Og hvis vi går ud på sletten, erfarer vi snart, at det, der stikker frem i lyset, undertiden også stikker i dybden. Træer og planter, gærder og huse præger landskabet ved deres forankring.

Det, som er jævnet med jorden, kan helt forsvinde *fra* jordoverfladen, fordi jorden har dybde. Og ting, som ingen steder kommer fra, kan dukke op af samme grund.

Ingen *ser* jordens dybder, da de ikke kan bringes frem i lyset uden at blive overflade. Men det, der var i dybden, kan beses i lyset. Jorden som dybde og overflade: det er den *anden* tydning.

Også lyset kan falde på jorden. Vi kan sige, at det falder overalt på jorden. Eller vi kan sige, at det ville gøre det, dersom ikke det jordiske rakte frem i lyset og skyggede. Det, som er på jorden, tager lys, hvor det er.

Det, som er på jorden, er til enhver tid et bestemt sted på jorden. Og vi levende jordiske må angive ethvert sted ved andre steder på jorden. Det er bare muligt, fordi jorden som helhed lader sig udstykke i jord - ved tingene, tildragelserne og deres mulighed. Jorden som del og helhed - som sted og som stedernes sted: det er den *tredje* tydning.

Jorden er altså "det store sted", hvor de levende hører til og tingene finder sted. Som helhed er jorden lige god, hvad enten den er flad eller rund. Men det er alligevel i denne forbindelse, tvisten kan opstå. Ethvert sted på jorden er jorden grangiveligt flad.

Ingen ser jordens dybder, da de ikke kan bringes frem i lyset uden at blive overflade. Men det, der var i dybden, kan besees i lyset. Det gælder endog jorden selv, når vi tænker den som jorden et bestemt sted: som et bestemt stykke jord. Hvor som helst på jorden er der jo en overflade og noget under overfladen: et underlag. Og hvis ikke overfladen er for hård, kan jeg *skrabe* den til side med min fod. Det, der før var underlag, er nu bragt op til overfladen. Og det, der før var overflade på dette sted, er ikke længere på dette sted. I stedet for at skrabe kan jeg også *vende* jorden, så at det, der var i dybden, bliver overflade - og omvendt. Ethvert sted kender mange dybder, men kun én overflade: således lader jorden sig dele i *lag*.

Jeg kan bøje mig ned og samle jord op. Jorden har sin kvalitet, sin art, sin konsistens. Jorden som stof: det er den *fjerde* tydning.

Men her skal vi være forsigtige. Det er nemlig vanskeligt - ja, umuligt - at samle jorden op uden at gøre noget ud af den. Mindre end en håndfuld jord kan den ikke være. Og selv som sådan mister den sin evne som subjekt for de tre første tydninger:

Grunden, fra hvilken det værende står frem, kan ikke selv stå frem. Overfladen eller dybden, fra hvilken det værende rækker ud i lyset, kan ikke selv række ud i lyset. Og det, som udgør et sted på jorden, kan ikke selv skifte sted. Det sidste spiller digteren (Ludvig Holstein) på, når han forlader den gensete fædrene jord med ordene: "Jeg håber, det går an, jeg ta'r, hvad mine såler bærer."

Vi begynder altså med en håndfast, men utilstrækkelig forståelse af jordens stoflighed, idet vi forsøger os med en håndfuld. Til klarhed kommer vi først, når vi lader stofligheden belyse i sammenhæng med de andre tydninger. Men jorden som stof går bare sammen med de andre tydninger, når vi lader den - være.

Det, som er i Jorden, kan selv *være* jord i stoflig forstand, ind til vi gør et "det" ud af det. Et sandskorn en halv meter nede er blot en ubestemt del af jorden, ind til det drages frem og bestemmes i ord eller akt. Det er der ingen problemer i.

At påpege et sandskorn har ingen grund, så længe der ikke er en historie. Og der er meget få historier om sandskorn. Men hvorledes med en sten, en meget stor sten, en jordrotte eller en ligkiste?

Klart, vi har at gøre med et grænsetilfælde. Og vigtigt, at grænsen kan overskrides. En bestemt ting *i* jorden kan *blive til* jord i stoflig forstand ved at miste sin bestemmelse uden at antage en ny. Den kan *opløse* sig: "Til jord skal du blive ..." - vanskeligere er det at tænke passagen i den modsatte retning.

Til jordens stoflighed hører også jorden som emne og sted for stofskifte.